

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКЛАДІВ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Махотенко В. Ю., Сичов Д. В.

Сучасне українське суспільство потребує змін, які повинні стимулювати різні сфери життя до розвитку. Тому, сучасним закладам навчання необхідно впроваджувати інноваційні технології, застосовувати інноваційні методи навчання і виховання. Гостро постає питання орієнтації на творчість, креативність та нестандартність, що, у свою чергу, створює сприятливі умови для розвитку дітей і молоді, вивчення нового матеріалу.

У науковій літературі активно й плідно досліджуються проблеми створення і застосування інновацій у вищій школі, аналізуються умови ефективного їх функціонування, розробляються методики навчання проектування інноваційних педагогічних технологій викладачів і студентів (А. Алексюк, В. Барбаш, А. Бірюков, М. Волинська, П. Воловик, І. Зязюн, Н. Ільїн, В. Нечаєв, Н. Ладижець, В. Лазарєв, Б. Мартиросян, Н. Лапін, В. Сластенин, Л. Подимова, а також Г. Бекер, Е. Брукінг, Дж. Коулман та ін.). У той же час спостерігаються стихійність процесів створення і впровадження інновацій, відсутність чіткої цільової спрямованості нововведень, неузгодженість інноваційних пошуків, що провадяться в теорії і практиці освітньої діяльності у вищій школі, невідповідність окремих нововведень один одному, слабкість розробки інноваційної стратегії розвитку вищої освіти [2, с.11].

Проблеми освітньої та педагогічної інновацій, інноваційного розвитку різних освітніх систем та педагогічних процесів висвітлено в психолого-педагогічних дослідженнях таких науковців, як І. Бех, Н. Бібік, Л. Ващенко, С. Гончаренко, В. Давидов, Л. Даниленко, І. Єрмаков, В. Кремень, С. Ніколаєнко, В. Паламарчук, Л. Подимова, С. Подмазін, О. Савченко, В. Сластьонін, М. Ярмаченко [1, с.16].

Якість життя та освітній потенціал українського суспільства багато в чому визначається рівнем освіти і культури населення, його світоглядною орієнтацією і духовним розвитком, можливістю систематично отримувати і використовувати необхідну інформацію. Ці чинники впливають на ступінь включеності українського суспільства в національні та світові загальнолюдські процеси прогресивного розвитку. Освіта, що відповідає

сучасним потребам суспільства і ринку праці, виступає могутнім адаптивним потенціалом у швидкоплинному трансформуючому суспільстві до сучасних соціоекономічних реалій, що стає найважливішою умовою успішного і стійкого суспільного розвитку [3, с.1].

Усе частіше застосовуються такі терміни як «інноваційна освіта», «інклюзивна освіта», «інноваційні методи навчання». Отже, сучасні заклади освіти потребують наукової і методичної розробок, нового підходу до навчання. На другий план відходить взаємодія педагога і учня на рівні суб'єкт — об'єкт, на перше місце виходить суб'єкт – суб'єктні стосунки учасників навчального процесу, де вихованець бере активну участь у навчальному процесі і не є пасивним слухачем.

Мета: дослідити вплив інноваційних методів навчання на засвоєння студентами другого курсу нового матеріалу.

Безперечно, освітні інновації ХХІ століття пов'язані з вражаючим розвитком техніки та технологій. Звичайно, використання цих засобів в процесі викладання теж радикально змінює традиційні освітні ландшафти. Це і сучасні технології у процесі навчання, наприклад, тренінги, навчальні можливості мережі Інтернет (онлайнві консультації, блоги тощо), запровадження відео конференцій, створення цифрових фільмів, розробка віртуальних навчальних програм, використання можливостей програми Power Point. До речі, останній найчастіше стає першим кроком, який роблять викладачі, що намагаються застосовувати сучасні технології в освітньому процесі. Освітні інновації та їх запровадження визначають майбутнє освіти як суспільного інституту. Стрімкий розвиток цивілізації, безперечно, повинен знаходити адекватне відображення в освітніх практиках [3, с.13].

Існує багато інноваційних методів і прийомів, які допомагають краще засвоїти новий матеріал, підвищити активність і уважність дітей. Так, наприклад, можна використовувати незвичайну побудову уроку або лекції, застосувати ігри для повторення матеріалу замість стандартної самотійної. Також можна запропонувати учням або студентам цікаве завдання у вигляді кросворду, створення асоціативного плакату тощо. Такі завдання розвивають не тільки логічне мислення, але й зацікавленість до навчання.

Звичайно, виникають різні складності при використанні інноваційних технологій. Оскільки часто зустрічаються неполадки з технічними та з мультимедійними засобами навчання (ТЗН). Несправність ТЗН

унеможливиює впровадження інноваційних методів у закладах освіти. З іншого боку, можна застосовувати інновації, які не пов'язані з ТЗН. Це може бути мозковий штурм, тренінг, вправи тощо.

Під час проведення дослідження на базі Харківської гуманітарно-педагогічної академії було виявлено, що розвиток інноваційного потенціалу цього закладу знаходиться на достатньому рівні. У дослідженні брало участь 28 осіб віком від 18 до 40 років.

Після опитування досліджуваних стає зрозумілим, що є можливість застосовувати інноваційний потенціал під час навчально-виховного процесу, але часом виникають труднощі, а саме: проблеми з технічними засобами або їх відсутність, обмеженість в часі та зручність використання традиційних методів і засобів, які не потребують великої затрати сил.

При цьому 25 студентів другого курсу взяли участь у дослідженні «Вплив інноваційних методів на запам'ятовування нового матеріалу». Було виявлено, що 70 % досліджуваних запам'ятали і зрозуміли новий матеріал з першого разу, 20 % не зовсім зрозуміли подану нову інформацію і потребують додаткового пояснення, 10 % взагалі нічого не запам'ятали.

Таким чином, можна дійти певних висновків.

1. Питання розвитку інноваційного потенціалу навчальних закладів досить вивчене питання у вітчизняній літературі. Такі дослідники, як А. Алексюк, В. Барбаш, А. Бірюков, М. Волинська та багато інших розглядали питання впровадження інновацій у навчальні діяльності. Отже, теоретична база є, але практичний аспект залишається малодослідженим. Тому необхідно більше досліджувати способи застосування інновацій в освіті, яке буде продуктивним завдяки нестандартним методам навчання.

2. Проблеми використання інноваційного потенціалу в закладах освіти зумовлена не тільки відсутністю технічних засобів навчання та можливістю використання їх на заняттях, але й бажанням застосовувати індивідами традиційні методи, оскільки вони набагато простіші у використанні. При цьому студенти набагато краще засвоюють новий матеріал за допомогою застосування інновацій. Отже, при організації навчання і обрання структури заняття необхідно враховувати позитивний вплив інноваційних методів навчання, розвивати інноваційний потенціал закладів освіти.

3. Створено рекомендації з ефективного використання інноваційного потенціалу в закладах освіти, а саме:

- Нововведення в завданнях, змісті освіти та виховання, формах, методах, прийомах, технологіях навчання, засобах навчання та освіти, системі діагностики, контролі, в оцінці результатів.
- Застосовувати різні типи взаємодії учасників навчального процесу (групове та індивідуальне навчання).
- Мотивувати учасників навчального процесу до застосування інноваційних методів навчання.

Перспективи подальшого дослідження будуть спрямовані на розробку і наукове обґрунтування програми занять з використання інноваційних методів навчання та інноваційного потенціалу в закладах освіти.

Список використаних джерел:

1. Кириленко С. Інноваційні виміри розвитку загальноосвітнього навчального закладу. 2017. URL : <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&>. (дата звернення : 17.10.2018).

2. Клімова Г. П. Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні. 2015. URL : <https://www.google.com.ua/url?>. (дата звернення : 17.10.2018).

3. Сірий Є. В. Інноваційний розвиток освіти в Україні: розгортання проблеми та засадницькі орієнтири. URL : <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&с>. (дата звернення : 17.10.2018).